

## Uttalelse fra Fagforbundets landsmøte, oktober 2022

### 1 **Tid for internasjonal solidaritet**

2 Verdens befolkning har i siste årene møtt mange felles kriser. De internasjonale krisene har  
3 forsterket hverandre, noe som særlig har rammet de mest sårbare. Flere land har opplevd å gå rett  
4 fra håndtering av koronakrisa, til å takle de omfattende lidelsene fra kriger. Samtidig står hele  
5 verden midt i en klimakrise, som fører med seg sult, økonomisk uro, energimangel og fare for nye  
6 kriger.

7 Nå gjelder det mer enn før at det internasjonale samfunnet samler seg for å løse de store  
8 oppgavene som verden står overfor.

### 9 **Krigen i Ukraina**

10 Russlands angrep på Ukraina har endret og svekket det internasjonale samarbeidet. Krigen i  
11 Europa har skapt enorm menneskelig lidelse og endret utenriks- og sikkerhetspolitikken i en rekke  
12 land. Alle, Fagforbundet inkludert, måtte ta stilling til krigen, og vi måtte stille opp for det  
13 ukrainske folket.

14 Fagforbundet krever at Norge fortsetter sin støtte til Ukraina både militært, humanitært og  
15 økonomisk. Freden er ikke i sikte, og Ukraina vil trenge vår støtte i mange år framover. Krigen i  
16 Ukraina er en kamp for folkestyre og demokrati. Norge må støtte kravet om at angriperen må  
17 betale for gjenoppbyggingen av sivilsamfunnet, etter at Russland har bombet sykehus, skoler,  
18 barnehager, boligområder og viktig infrastruktur. Russland har så langt gitt blaffen i bindende,  
19 internasjonale avtaler om krigføring, som blant annet forbyr bruk av tortur og angrep på sivile mål.

20 Fagforbundet støtter strenge sanksjoner mot Russland, spesielt tiltak som rammer Putins regime.  
21 De internasjonale reaksjonene må også rettes mot dem i Russland som støtter krigen, demoniserer  
22 ukrainerne og glorifiserer Putins historiefortelling.

23 Samtidig må Norge og andre europeiske land styrke det sikkerhetspolitiske samarbeidet og  
24 forsvarsevnen. Eksplosjonene som førte til lekkasjer på gassrørdningene i Østersjøen, er en  
25 alvorlig påminnelse om hvor sårbar og utsatt infrastrukturen i et moderne samfunn er. Når Europa  
26 er i krig, er det nødvendig å styrke Norges forsvarsevne. Det er dessuten avgjørende at det  
27 internasjonale samarbeidet styrkes, både militært og politisk.

### 28 **Energi- og klimakrisene rammer alle**

29 Klimakrisa er så alvorlig at menneskeheten ikke kan vente med å handle til vi er ferdige med  
30 pandemier og kriger. Vannmangel under varmebølgen i Europa sommeren 2022 ledet til dårligere  
31 avlinger, og vannet ble så varmt at det ikke kunne nyttes til nedkjøling av kjernekraftreaktorer, noe  
32 som reduserte kraftproduksjonen.

33 Mennesker over hele verden rammes av økte priser på energi, mat og andre nødvendige varer.  
34 Vann og energi vil stå i sentrum av framtidens klimaløsninger. Dette må være felles samfunns-goder  
35 under demokratisk kontroll.



36 Selv om verden møter flere kriser samtidig, må Norge gå i bresjen for å fase ut bruken av fossil  
37 energi. Klimamålene må overholdes, og høye priser på fossil energi må brukes som virkemiddel for  
38 å få til raskere grønn omstilling.

### 39 **Fare for mer migrasjon og sosial uro**

40 Mennesker må flytte på seg for å overleve, når naturen i hjemlandet ikke lenger gir tilstrekkelig mat  
41 og reint vann. Klimaendringene vil skjerpe kampen om mat og vann, noe som vil skape nye  
42 konflikter. Dette øker faren for opprør i mange land, og enda flere kan bli tvunget på flukt.

43 Fagforbundet krever at alle flyktninger og migranter som kommer til Norge, blir behandlet  
44 rettferdig. De skal alle ha rett til å søke om asyl, og de som blir avvist, skal behandles anstendig. De  
45 som fyller kravene å bli, skal få mulighet til rask integrering.

### 46 **Kriseberedskaper må være solidarisk**

47 For Fagforbundet er det viktig at globale kriser møtes med solidariske løsninger. Pandemien viste  
48 at det fortsatt er de rikeste landene som kommer best ut av kriser. De fattige måtte vente på  
49 vaksiner og beskyttelsesutstyr fordi internasjonale markedsmekanismer hindre landene i å  
50 produsere dette selv.

51 Fagforbundet krever at Norge stiller på de fattiges side i konflikten om patentrettigheter og tilgang  
52 til livsnødvendige medisiner og vaksiner. De må vi også gjøre i strid knyttet til vann, mat og energi.  
53 Handelsavtaler skal bygges på solidaritet, ikke ha som mål å sikre de rikes profitt. Ingen  
54 handelsavtale skal hindre tiltak som sikrer støtte til de mest sårbare.

### 55 **Ny kamp for likestilling**

56 Kvinner og barn blir ofte hardest rammet i kriser og konflikter, noe vi også så under  
57 koronapandemien. I krig er spesielt kvinner og jenter utsatt for kjønnsbasert vold og overgrep.  
58 Manglende helsetjenester rammer de mest sårbare, og familier blir lett splittet når de må flykte.  
59 Vold mot kvinner er et våpen for å bryte ned en samfunnsstruktur, fordi den rammer alle i familien.

60 Samtidig er kvinners rett til å bestemme over egen kropp nok en gang blitt en politisk kampsak  
61 over hele verden, og spesielt i USA. Kvinners stilling ble forverret under Donald Trumps  
62 presidentperiode, og dette har hatt smitteeffekt til flere land.

63 FN melder at den globale framgangen knyttet til likestilling har begynt å snu, at den ikke bare  
64 stagnerer, men at likestillinga går i revers. I ulik grad ser vi at dette går ut over kvinners inntekt,  
65 sikkerhet, utdanning og helse, blant annet i USA, Iran, Afghanistan, Saudi-Arabia og i europeiske  
66 land.

67 I noen land ser vi at kvinnes opparbeidede rettigheter blir motarbeidet eller fjernet. I andre land  
68 er det å være jente eller kvinne direkte farlig. De som våger å bruke sin ytringsfrihet i  
69 demonstrasjoner, som tar av hodeplagg offentlig eller som bare kjører bil, kan bli fengslet eller til  
70 og med drept. Denne utviklingen må snus gjennom ny kamp for likestilling.

### 71 **Tilliten og demokratiet trues**

72 Pandemien, ukrainakrigen og klimakrisa har vist hvor dyrebart åpenhet, tillit og demokrati er.  
73 Informasjonskrigene i den digitale verden er så alvorlige at vi må lære våre barn å avsløre  
74 konspirasjonsteorier og falske nyheter.



- 75 Vi ser tendenser til en internasjonal polarisering mellom to blokker: Den ene verner ytringsfriheten  
76 og demokratiet, mens den andre blokk bruker feilinformasjon og undertrykking av pressefriheten  
77 for å skape totalitære samfunn. Regimer med forakt for ytringsfrihet og demokrati jobber sammen  
78 for å undergrave frie valg, menneskerettigheter og fri fagbevegelse.
- 79 Fagforbundet mener de gode kreftene må stå sammen i kampen for demokratiet. Vi vet at  
80 demokratiet vinner når de gode kreftene er på lag og reduserer forskjellene i samfunnet. Dette er  
81 en kamp som vi i Fagforbundet forplikter oss til å føre, både nasjonalt og internasjonalt.

